

یا من اسمہ دواء و ذکرہ شفاء

ای که نامش درمان دردها و یادش شفا بخش بیماریهاست

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

برای دریافت درجه دکترای حرفه ای

در رشته پزشکی

عنوان :

بررسی ارتباط فاصله گذاری بین موالید با رشد جسمی

کودکان زیر دو سال

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر منوچهر برای

متخصص کودکان و نوزادان و عضو هیئت علمی دانشگاه و مدیر گروه پزشکی اجتماعی

استاد مشاور:

جناب آقای ناطق عباسقلی زاده

فوق لیسانس آموزش بهداشت ، عضو هیئت علمی و مدیر گروه بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

تحقیق و نگارش :

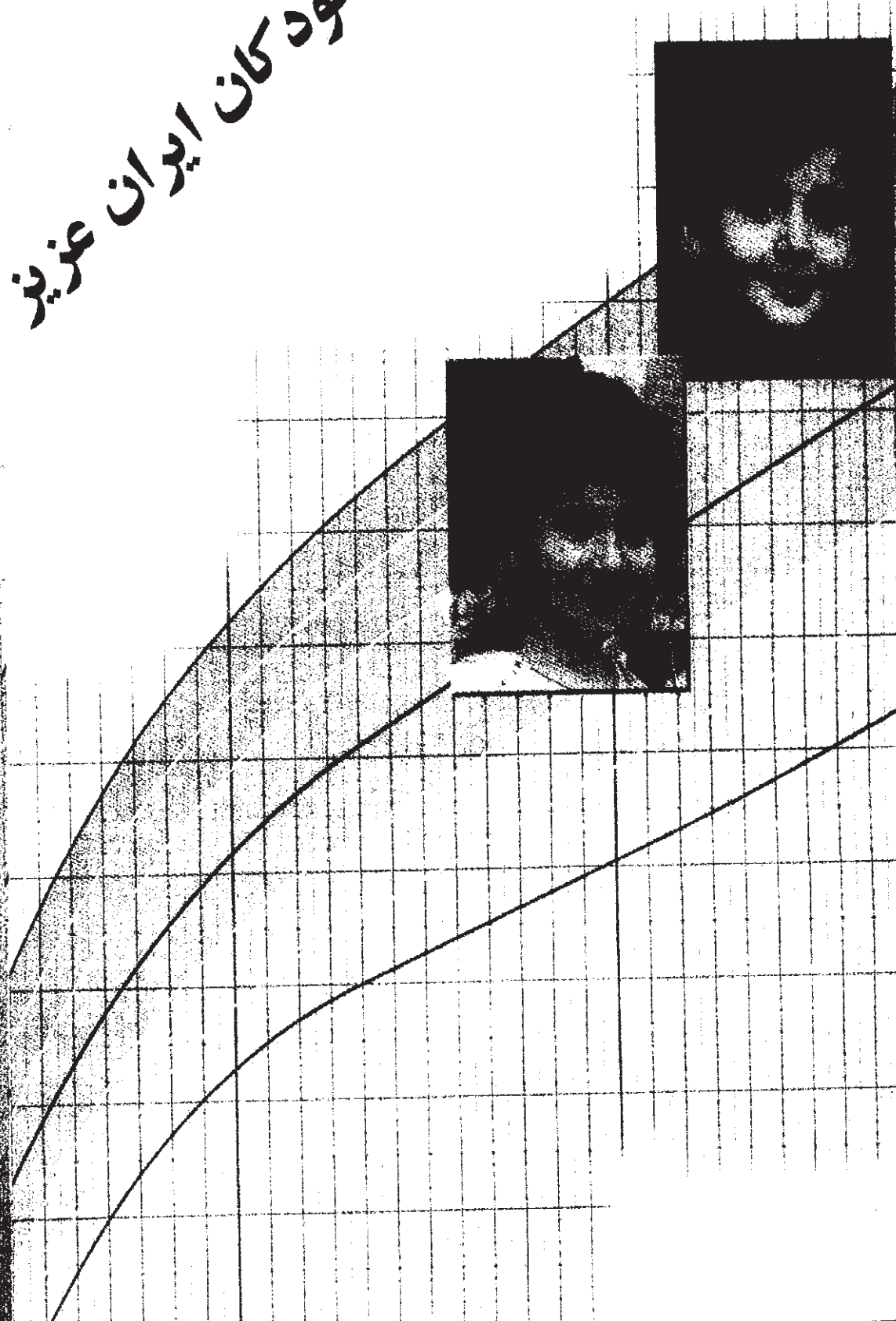
زهرا جوانبخت

سالتحصیلی ۸۱-۱۳۸۰

شماره پایان نامه: ۰۸۹

تقدیم به تمام کودکان ایران عزیز

با تمام عشق ؛ نثار می کنم به:

« مادرم »

که همه هر چه آنچه دارم از اوست.
او که در تمام این سالیان از پرتو جان خویش به من بخشید
و تکیه گاهم در تمام لحظه های زندگی بود
به پاس همه محبت ها ،
همه فداکاریها و همه اشکهایش
دستانش را می بوسم.
و با تمام احساس تقدیم می کنم به:

« پدرم »

که به من ایستادگی و تلاش
برای رسیدن به فردایی بهتر را آموخت.

از صمیم قلب ؛ تقدیم می کنم به :

خواهران و برادران مهربانم

ستارگان پرفروغ زندگیم ، با دلهایی پاک و بی ریا

که آرزویم سعادت‌مندیشان و خوشبختیم

در گرو خوشبختی شان است .

با تمام مهر پیشکش می کنم به :

سرکار خانم نرگس السادات مقدم

که همچون خواهری مهربان و دلسوز همراه

و همسفرم و مشوقم در تمام این سالیان بود.

و

به مادر بزرگ عزیزم

به پاس همه خوبیها

و مهربانیهایش

تقدیم به محضر اساتید گرانقدرم:

جناب آقای دکتر منوچهر براک

معلم علم و اخلاق که تواضع را از ایشان آموختم
و همواره بر افتخار شاگردیشان می بالم.

و

جناب آقای ناطق عباسکی زاده

که با سعه صدر مرا در پیمودن این راه یاری کردند و از
راهنمائیهایشان بهره های فراوان بردم که بدون شک بدون همیاری
ایشان تدوین این اثر کاری بس مشکل بود.

تقدیم به :

« تمام استادانم »

به آنانی که همواره پای بند قسم نامه پزشکی

خویش بودند و از دانش خویش به من بخشیدند

تا شاید به خواست پروردگار شفا بخش دیگران

باشم.

تقدیم به همه دوستان ارجمندم

و همه آنانی که دوستشان دارم

همانانی که علم را برای وسعت و عمق بخشیدن به نگرش شان

می آموزند، نه برای غنا بخشیدن به تکبرشان،

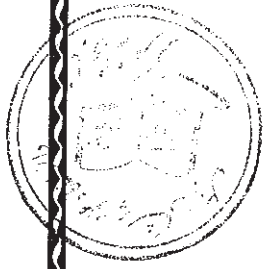
آنانکه نگاه پهناورشان سراسر گیتی را می کاود، نه آنانکه

کانون نظرشان از دایره خویشتن فراتر نمی رود.

و

آنانکه در تمام این چند سال همراز و همسفر تنهایی ام بود تا

شاید غم غربت را بهتر تحمل کنم.

تقدیم به :

شمه بیمارانی

که طب را بر بالینشان آموخته،

باشد که التیام بخش جزئی

از دردهایشان بوده باشد.

فهرست مطالب

عنوان

چکیده.....

فصل اول: معرفی پژوهش..... ۲

۱-۱ مقدمه..... ۳

۲-۱ بیان مسئله..... ۴

۳-۱ اهمیت و ضرورت موضوع..... ۵

۴-۱ اهداف پژوهش..... ۷

فصل دوم: روش پژوهش..... ۸

۱-۲ سوالات پژوهش..... ۹

۲-۲ متغیرهای مورد بررسی..... ۹

۳-۲ روش مطالعه..... ۹

۴-۲ روش گردآوری اطلاعات..... ۱۰

۵-۲ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات..... ۱۰

۶-۲ مراحل انجام پژوهش..... ۱۰

۷-۲ جامعه مورد مطالعه..... ۱۱

۸-۲ محدودیت و مزایای پژوهش..... ۱۱

محدودیت های و پژوهش..... ۱۱

مزایای پژوهش..... ۱۲

فصل سوم: کلیاتی درباره ارتباط فاصله گذاری بین موالید با رشد جسمی کودکان زیر ۲ سال و

مروری بر مطالعات انجام شده و نتایج آنها..... ۱۳

فصل چهارم: یافته های پژوهش..... ۳۱

نتایج..... ۳۲

جداول ونمودارها..... ۳۶

بحث در نتایج..... ۶۲

پیشنهادات..... ۶۴

REFERENCES..... ۶۵

پرسشنامه..... ۶۶

چکیده

بررسی کشوری ارزیابی رشد کودکان (ANIS) در سال ۱۳۷۷ نشان داد درصد زیادی از کودکان دچار افت رشد هستند که از ۶ ماهگی شروع شده و در ۱۸ ماهگی به اوج خود می رسد و پس از آن کودک هرگز وزن از دست رفته را باز نمی یابد. باز ماندگی از رشد وزنی در طولانی مدت موجب کوتاه قدی تغذیه ای می شود. کودکانی که به دلیل این غفلت از رشد بالقوه باز مانده اند مسوول ناتوانی های جسمی و ذهنی خود در آینده نیستند، بلکه ما مسوول هستیم که میتوانیم با ابزار ساده ای بنام کارت پایش رشد در اولین مرحله که کودک دچار اختلال رشد می شود او را دریابیم و به او کمک کنیم.^(۴)

این پژوهش تحت عنوان «ارتباط فاصله گذاری بین موالید با رشد جسمی کودکان زیر ۲ سال» صورت گرفت.

در این تحقیق از هر ۲۷ مرکز بهداشتی درمانی تابعه شهرستان اردبیل ۱۰ مادر واجد شرایط که دارای حداقل ۲ فرزند که یکی از آنها سن زیر ۲ سال داشت انتخاب گردید و پس از مصاحبه حضوری با مادران و تکمیل پرسشنامه مربوطه و اندازه گیری قد و وزن کودکان مورد بررسی اطلاعات لازم جمع آوری و با نرم افزار آماری SPSS پردازش و به صورت نمودارها و جداول آماری توصیفی و استنباطی آنالیز گردید. طبق نتایج بدست آمده:

- بر اساس آمار مربوط به سازمان بهداشت جهانی (WHO) فاصله گذاری بین موالید بطور مشخص و مستقیم بعنوان یکی از عواملی که روی سلامت جسمی کودکان تأثیر می گذارد ذکر شده است در حالی که بر طبق کتب Text و مرجع و آکادمیک اطفال، بطور مشخص و مستقیم ارتباطی بین فاصله گذاری بین موالید و رشد جسمانی کودکان ذکر نشده است. با توجه به نتایج بدست آمده از این پژوهش بنظر میرسد که نتایج این تحقیق با نتایج کتب Text اطفال همخوانی بیشتری دارد.
- در این پژوهش نیز ارتباط مستقیمی بین فاصله گذاری بین موالید و رشد جسمانی کودکان زیر دو سال بر اساس دو شاخص منحنی رشد و وجود بیماری بدست نیامد.
- بین فاصله مناسب بین موالید و وزن بدو تولد کودکان رابطه معنی داری وجود ندارد ولی نتایج نشان میدهد با افزایش فاصله سنی بین موالید وزن بدو تولد نیز افزایش می یابد ولی این افزایش معنی دار نیست.

واژه های کلیدی: فاصله گذاری بین فرزندان، رشد جسمانی، کودکان زیر دو سال

فصل اول

معرفی پژوهش

۱-۱ مقدمه

ما بدلیل اشتباهات زیادی که کرده ایم مقصریم، اما بزرگترین اشتباه ما یا بهتر بگوئیم جنایتی که مرتکب شده ایم، بی توجهی به نوزادان و کودکان بوده است. بسیاری از چیزهایی را که نیازمندیم میتوان به بعد موکول کرد اما در مورد بچه ها این چنین نمیتوان کرد؛ زیرا در همین لحظه استخوانش در حال تکمیل و خونش در حال ساخته شدن و شعور و احساسش در حال رشد است و به همین دلیل تامین نیازهایش را نمیتوانیم به فردا موکول کنیم زیرا اسم او امروز است « His name is Today » « گابریل میتسرال شاعر شیلیائی برنده جایزه نوبل »^(۳)

رشد یکی از عوامل اساسی و حیاتی در زندگی انسانها است. بحثهای اقتصادی و سیاسی مشخصی از دیدگاه جامعه شناختی در مورد این مفهوم از دیرباز مطرح بوده و همچنان از جمله موضوعات جدی در رشد و توسعه کشورهای جهان میباشد. یقیناً مصداق پیدا کردن رشد و توسعه قابل قبول در جامعه ای به لحاظ اقتصادی فرهنگی و... مستلزم وجود نیروی انسانی کارآمدی می باشد که خود به نهایت رشد مطلوب عقلی و جسمی رسیده باشد^(۱)

لذا در مقایسه علوم پزشکی، یکی از عمده ترین و مهمترین مباحث در تمام زمینه ها از جمله تحقیق، درمان و آموزش پزشکی رشد و توجه به رشد و نمو طبیعی و بررسی اختلالات آن در افراد بشر می باشد که امروزه شاخه های متعددی از موضوعات آکادمیک، کلینیکی و پاراکلینیکی را به خود اختصاص داده است.^(۱)

دانش پایه طب کودکان رشد و نمو است. هرچند فرایند رشد و نمو را نمیتوان بطور کامل از هم جدا کرد، اما معمولاً رشد (growth) به افزایش در اندازه بدن به منزله یک